Gemeente Amsterdam

Vastgesteld door: Dagelijks bestuur Nieuw-West, op datum: 08-09-2026
Opdrachtgever: Sander Smit
Directie: V&OR

Participatieplan Vernieuwing Plein 40-45

Van een Nota van Uitgangspunten naar een ontwerp

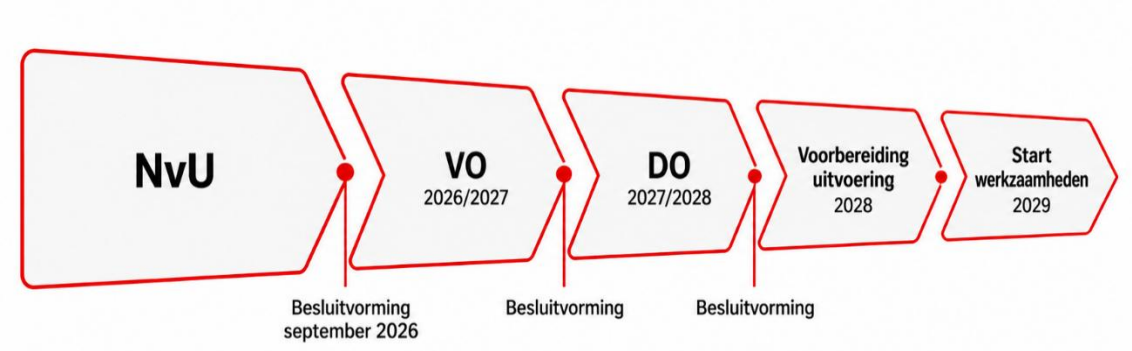
Wat gaan we doen

Plein '40-'45 wordt vernieuwd. Het plein heeft alles in huis om een gastvrij plein te worden, maar de bestrating, inrichting en het groen zijn toe aan vervanging. Uit eerdere participatierondes weten we wat omwonenden, ondernemers en bezoekers graag voor het vernieuwde plein willen. Die wensen staan in de Nota van Uitgangspunten. Daarmee kunnen we nu aan het ontwerp beginnen. Ook daarbij betrekken we weer de gebruikers van het plein: omwonenden, ondernemers en bezoekers. Zij weten wat er speelt en nodig is. Hun kennis en ervaringen helpen om betere plannen te maken. Alleen zo kan Plein `40-`45 een plek worden voor iedereen.

We willen hen op 3 verschillende manieren betrekken:

- Een geselecteerde adviesgroep bestaande uit externe deskundigen en bewoners denkt mee over het overkoepelde ontwerp
- Omwonenden en ondernemers denken mee over specifieke plekken
- Iedereen kan reageren op tussentijdse voorstellen

Wanneer gaan we dat doen



Juni 2026: Alle uitgangspunten voor de plannen staan in de Nota van Uitgangspunten (NvU).
November 2026: Het stadsdeelbestuur neemt een besluit over dit document.
December 2026: start participatie op 3 niveaus voor het maken van een ontwerp. Eerst een voorlopig ontwerp (VO) en daarna een definitief ontwerp (DO). Dat duurt ongeveer een jaar.
Begin 2028: Besluit stadsdeelbestuur over het Definitief Ontwerp.
2028: Voorbereiding van de uitvoering en procedures voor vergunningen. Dat duur ongeveer een jaar.
2029: Verwachte start werkzaamheden

Uitleg NvU, VO en DO:

- In de **NvU** staat wat bewoners, ondernemers, bezoekers en wij belangrijk vinden voor het plein. Bijvoorbeeld: het plein moet groener, veiliger en prettiger worden. Ook staat erin welke wensen, kansen en problemen we meenemen. De NvU is nog geen ontwerp, maar er staat wel een afbeelding met een schets in om te laten zien hoe het ontwerp er ongeveer uit gaat zien.
- Het **VO** is de eerste tekening van het nieuwe plein. Hierin zie je bijvoorbeeld waar groen, fietspaden, bankjes, de markt en speeltoestellen kunnen komen. Het ontwerp is nog niet definitief. Er kunnen dus nog aanpassingen worden gedaan.

- In het **DO** werken we het ontwerp verder uit. Alles wordt preciezer: de materialen, de maten, het soort bomen, verlichting, bankjes en prullenbakken. Met dit ontwerp gaan we de uitvoering voorbereiden.

Waarom vragen wij u om mee te doen?

We willen dat Plein '40-'45 nog meer het levendige centrum van Geuzenveld-Slotermeer wordt. Juist de betrokkenheid van bewoners is belangrijk om bij de keuzes die we maken rekening te houden met de leefbaarheid in de buurt. Ook de marktondernemers zijn onmisbaar voor het behouden en versterken van een succesvolle markt.

In het verleden zijn al veel gesprekken gevoerd met bewoners, bezoekers en ondernemers. De plannen lagen ook een tijd stil door het wegvallen van een financierder. We begrijpen dat dit tot teleurstelling en wantrouwen heeft geleid. Dat willen we graag herstellen door:

- De plannen en gesprekken weer op te pakken toen we in 2025 de zekerheid voor financiering vanuit de gemeente kregen. Alle wensen en ideeën, dus ook die uit eerdere jaren, zijn verwerkt in de voorlopige Nota van Uitgangspunten. Daar kon iedereen in 2026 op verschillende manieren en momenten op reageren. De 200 reacties zijn meegestuurd naar het stadsdeelbestuur voor een besluit en worden in de definitieve Nota van Uitgangspunten verwerkt als dat nodig is.
- Bewoners, ondernemers en bezoekers ook te betrekken bij het ontwerp.
- Te laten zien wat we met ideeën en reacties doen.
- Duidelijk te communiceren over de planning.

Wie kunnen er meedoen en wat is hun invloed?

In principe kan iedereen meedoen aan de participatie voor het ontwerp. Om het overzichtelijk te houden én zoveel mogelijk mensen te betrekken, kiezen we voor 3 processen die naast elkaar bestaan:

1. Een geselecteerde adviesgroep denkt mee over het overkoepelde ontwerp
2. Belanghebbenden (bewoners of ondernemers) denken mee over specifieke plekken
3. Iedereen kan reageren op tussentijdse voorstellen tijdens pleinmomenten in het Glazen Huis en/of het Tuinstadhuis

1. Over de adviesgroep

De adviesgroep kijkt samen met het ontwerpteam naar het plein als geheel. De 8 tot 12 leden denken mee over wat ontwerpkeuzes betekenen voor bewoners, bezoekers en gebruikers van het plein. Samen zorgen zij voor een breed en inclusief perspectief. De adviesgroep kijkt dus niet alleen naar één plek of één belang, maar naar de samenhang tussen verschillende wensen en belangen op Plein '40-'45.

De adviesgroep:

- geeft advies over overkoepelende thema's, zoals gastvrijheid, inclusie, sociale veiligheid, toegankelijkheid, cultuurhistorie en multifunctioneel gebruik.
- denkt mee over concrete onderdelen van het ontwerp, zoals verlichting, groen, schaduw, materiaalgebruik, fietsroutes, verblijfsplekken en het gebied rond het Vrijheidscarillon.
- denkt mee over het verbeteren van plekken die nu als sociaal onveilig worden ervaren, zoals het fietspad onder het Blue Square Hotel.
- denkt mee over hoe de Slotermeerlaan ter hoogte van het plein opnieuw ingericht kan worden.

Wat is de invloed van de adviesgroep

Adviseren. Alle adviezen van de adviesgroep worden tijdens pleinmomenten voorgelegd aan de buurt. Iedereen die daarbij is, kan dan nog reageren. De gemeente maakt uiteindelijk de keuzes voor het ontwerp en weegt de adviezen en reacties daarop mee.

NB Voor bepaalde plekken kunnen we verder gaan en samenwerken. Dat doen we niet met de adviesgroep, maar met mensen die daar direct belang bij hebben. Bijvoorbeeld de indeling van de markt met marktondernemers en plekken voor jongeren met jongeren.

Wie komen in de adviesgroep?

We willen een diverse groep van 8 tot 12 bewoners, gebruikers en organisaties. Mensen die denken vanuit een bepaalde deskundigheid, kunnen kijken vanuit meerdere belangen en een brede blik op het plein hebben. We geven daarbij voorrang aan vrouwen, omdat als zij zich fijn en veilig voelen in de openbare ruimte, dit ook geldt voor heel veel andere mensen. Ook groepen die normaal minder snel meedoen, willen we actief benaderen. Denk daarbij aan:

- Vrouwenorganisatie (bijv. stichting Moederskracht – Buurtmoeders)
- LHBTIQ+ gemeenschap (Pink Nieuw-West, Stichting Ondersteboven)
- Ouderenorganisatie (bijv. WMO raad. ESAN, Cliëntenbelang, Stichting Eigenwijks)
- Jongeren (bijv. Stichting ONE, House of Besma, Kerngroep jongeren NPSNW, JARA (Sterre van Lier))
- Verschillende geloofsgemeenschappen
- Wij Zijn Plein 40-45
- Bewoners die eerder hebben meegedacht over Plein '40-'45 vanuit een meer overkoepelend belang

Waarom een adviesgroep en geen vaste bewonersklankbordgroep?

Bij Plein '40-'45 spelen veel verschillende belangen. Bewoners, ondernemers, marktbezoekers en andere gebruikers ervaren het plein allemaal op hun eigen manier. Mensen die dicht bij het plein wonen, weten vaak goed wat er in hun directe omgeving speelt. Zij kunnen bijvoorbeeld zorgen hebben over geluid, afval, verkeer, uitzicht of veiligheid. Deze ervaringen zijn belangrijk voor het ontwerp.

Tegelijkertijd vertegenwoordigt een bewoner, VvE of andere deelnemer niet automatisch alle bewoners of gebruikers van het plein. Daarom werken we niet met één vaste klankbordgroep die namens de buurt spreekt. We kiezen voor een adviesgroep die kijkt naar het plein als geheel. De deelnemers brengen ieder hun eigen ervaringen, kennis en perspectief mee. Juist de verschillende perspectieven maken de inbreng van de adviesgroep waardevol.

Samen met de gerichte gesprekken en participatiemomenten met direct betrokkenen helpt de adviesgroep om het ontwerp verder te verbeteren en te verrijken. Zo ontstaat een inclusief ontwerp waarin verschillende belangen en ervaringen herkenbaar zijn meegenomen.

Vergoeding

Tijdens de overleggen met de adviesgroep zorgen we voor drinken en eten. Afhankelijk van het tijdstip is dat een maaltijd of een kleine snack. Daarnaast ontvangen de deelnemers van de adviesgroep als dank voor hun deelname een VVV cadeaukaart met daarop een passend geldbedrag.

Hoe uitnodigen we uit

We nodigen de leden van de adviesgroep persoonlijk uit via telefoon en/of e-mail. In de afgelopen jaren

hebben we een breed netwerk opgebouwd, maar u kunt altijd suggesties doorgeven aan omgevingsmanager John-Paul Zigenhorn via plein4045@amsterdam.nl.

Zodra de adviesgroep bekend is, stellen we ze aan u voor via de nieuwsbrief van Plein '40-'45.

2. Belanghebbenden denken mee over specifieke plekken

Wat is de invloed

Adviseren en samenwerken. Voor bepaalde plekken kunnen we verder gaan dan adviseren en samenwerken. Bijvoorbeeld de indeling van de markt met marktondernemers en plekken voor jongeren met jongeren. In de uitgebreide tabel hieronder vind je voor welke plekken adviseren en samenwerken geldt.

Hoe uitnodigen we uit

Per plek of onderwerp nodigen we de belanghebbenden op de volgende manieren uit:

- Bewonersbrief
- Nieuwsbrief over Plein '40-'45 die we 6x per jaar versturen naar abonnees
- WhatsApp bericht via gebiedsmakelaar naar hun netwerk
- Projectpagina amsterdam.nl/plein4045
- Sociale media stadsdeel Nieuw-West
- Doelgroep aanspreken op Plein '40-'45. Bijvoorbeeld jongeren.
- Via wijkpartners als MAC en ONE Jongerenwerk

3. Pleinmomenten voor terugkoppeling aan iedereen

Hoe nodigen we uit

- Nieuwsbrief over Plein '40-'45 die we 6x per jaar versturen naar abonnees
- WhatsApp bericht via gebiedsmakelaars naar hun netwerken
- Koffiekar op het plein
- Digitale schermen in het winkelcentrum
- Amsterdam krant
- Projectpagina amsterdam.nl/plein4045
- Sociale media stadsdeel Nieuw-West

Alle participatiemogelijkheden samengevat in een overzicht

Onderdeel	Waarover?	Wie?	Hoe?	Invloed
Adviesgroep	Overkoepelende thema's. Bijvoorbeeld gastvrijheid, inclusie, sociale veiligheid, toegankelijkheid, groen, verlichting, cultuurhistorie en gebruik.	Een vaste, diverse groep bewoners, gebruikers en organisaties.	Groepsgesprekken, ontwerpsessies, rondwandelingen, locatiebezoek en presentaties.	Adviseren
Specifieke participatie	Concrete onderwerpen en plekken. Bijvoorbeeld markt, Waterkom, Jan de Jonghkade, fiets, spelen, Slotermeerlaan en bijzondere plekken.	Bewoners, ondernemers, organisaties en partners die direct met het onderwerp te maken hebben.	Sessies, ontwerpsessies, gesprekken op het plein en één-op-één overleg.	Adviseren of samenwerken
Pleinmomenten	Terugkijken en vooruitkijken Terugkoppeling op input, keuzes en ontwerpstappen. Bijvoorbeeld deeluitwerkingen, concept-VO en concept-DO.	Iedereen die interesse heeft.	Bijeenkomsten, koffiemomenten en reageren op kaarten of panelen.	Informeren en reageren

Ronde	Stap 1: gericht meedenken	Stap 2: terugkijken en vooruitkijken
Ronde 1	Adviesgroep overkoepelend + specifieke participatie per onderwerp	Pleinmoment Voor iedereen
Ronde 2	Adviesgroep overkoepelend Verdere uitwerking ontwerp + aanvullende gesprekken waar nodig	Pleinmoment Over concept-VO
Ronde 3	Adviesgroep overkoepelend Reacties verwerken + uitwerking richting definitief ontwerp	Pleinmoment Over concept-DO en vervolgstappen

Kort gezegd: we halen eerst gericht input op. Daarna laten we breed zien wat daarmee gebeurt.

Let op: de pleinmomenten komen steeds ná een periode met de adviesgroep en specifieke participatie.

3. Uitgebreide tabel

Onderwerp	Waarover?	Wie zijn in beeld?	Werkvorm	Invloed
Adviesgroep Gastvrije Openbare Ruimte	Plein als geheel: gastvrij en inclusief gebruik, sociale veiligheid, toegankelijkheid, cultuurhistorie, groen, verlichting, materialisatie, fietsroute en gebied rond het carillon. Ook onveilige plekken en de studie Slotermeerlaan.	Diverse groep bewoners, gebruikers en organisaties. Denk aan vrouwenorganisaties, LHBTIQ+-netwerk, ouderen, jongeren, islamitische en Hindoestaanse gemeenschap, Wij Zijn Plein '40-'45 en eerdere betrokkenen.	Groepsgesprekken, rondwandelingen, locatiebezoek en presentaties door deskundigen.	Adviseren
De markt en het centrale deel van het plein	Marktindeling, technische eisen markt, tijdelijke markt tijdens uitvoering, laden en lossen, materialisatie, groene verblijfsplekken langs winkelcentrum, looproutes, gebruik plein en relatie tussen markt, winkels, horeca en plein.	MAC namens marktondernemers. Afhankelijk van onderwerpen aangevuld met BIZ, horeca, winkeliersvereniging, vastgoedeigenaren en andere ondernemers. Bezoekers van markt en plein, bewoners en gebruikers die op het plein aanwezig zijn.	Werksessies, gesprekken over varianten, en mogelijk proefopstelling bestrating. In samenwerking met Rijksadviseur Fysieke Leefomgeving Gesprekken op het plein of tijdens de markt. Reageren op opties, kaarten, plekken en mogelijk proefopstelling bestrating.	Adviseren en samenwerken
Waterkom en Jan de Jonghkade	Inrichting Waterkom, balans levendigheid en leefbaarheid, bankjes, vlonder, fietsvoorzieningen, vergroening Jan de Jonghkade, bomen, uitzicht, fietsroute en mogelijke aanpassingen Krijn Breurstraat.	Omwonenden Waterkom, bewoners Jan de Jonghkade en andere direct betrokkenen.	Varianten steiger en zitplekken bespreken, advies over fietsroute, samenwerken aan vergroening en keuzes voor beplanting, locatie en type bomen.	Adviseren en samenwerken
Technische uitwerking Waterkom en Jan de Jonghkade	Technische uitwerking Waterkom en Jan de Jonghkade, zoals water, kades, beheer en uitvoerbaarheid.	Waternet, intern gemeente Amsterdam en andere technische partners waar nodig.	Inhoudelijke werksessies en één-op-één overleg.	Samenwerken
Tangergebouw	Mogelijke uitbreiding Tangergebouw, aansluiting op het plein, gevolgen voor winkels, looproutes en uitstraling.	Eigenaar Tangergebouw en winkels in het Tangergebouw.	Eén-op-één overleg.	Adviseren
Fietsroute en fietsparkeren	Fietsroute over het plein, fietsroute langs Slotermeerlaan, fietsparkeren en andere fietsgerelateerde onderwerpen.	Fietsersbond en waar nodig direct betrokken bewoners of ondernemers.	Eén-op-één overleg over ontwerpopties.	Adviseren
Vrijheidscarillon	Vormgeving van het gebied rond het Vrijheidscarillon: zichtbaarheid, verblijf, herdenking en gebruik.	Comité 4 en 5 mei en waar nodig andere betrokken partijen.	Eén-op-één overleg.	Adviseren
Verblijfsplekken voor doelgroepen	Plekken voor jonge jongens, jonge meiden en ouderen. Thema's: ontmoeting, veiligheid, comfort en gebruik.	Jonge jongens, jonge meiden en ouderen. Bijvoorbeeld via Stichting ONE, House of Besma, Kerngroep Jongeren NPSNW, Wmo-raad, ESAN, Cliëntenbelang en Stichting Eigenwijks.	Ontwerpsessies per doelgroep. Eerst wensen ophalen, daarna opties voorleggen.	Samenwerken

Onderwerp	Waarover?	Wie zijn in beeld?	Werkvorm	Invloed
Spelen en water	Wensen en ontwerp voor bedriegertjes/waterstralen en speelelement. Gebruik, veiligheid en aantrekkelijkheid voor kinderen.	Kinderen uit de buurt. Mogelijk via Jongerenadviescommissie, school in de omgeving of kinderen op het plein.	Kinderactiviteit op het plein of samenwerking met een school.	Samenwerken
Joop van Weezelhof	Inrichting Joop van Weezelhof, verblijf, routes, laden en lossen en aansluiting op omliggende functies.	Bewoners langs Joop van Weezelhof, restaurant Mado, winkelcentrum en MAC waar het de markt raakt.	Eén-op-één overleg of kleine overleggen.	Adviseren
Studie Slotermeerlaan, opstellen schetsontwerp*	Wensen en aandachtspunten voor de Slotermeerlaan. Relatie met plein, winkels, horeca, hotel en woningen. Verkeer, verblijf, groen en uitstraling.	BIZ en horecaondernemers Slotermeerlaan, winkeliers en hotel Slotermeerlaan, bewoners langs Slotermeerlaan en andere direct betrokkenen.	Vorm nader te bepalen. Eerst bepalen welke onderwerpen onder de studie vallen en welke invloed betrokkenen hebben.	Nader te bepalen; minimaal reageren en adviseren
Pleinmomenten	Wat is opgehaald, wat is ermee gedaan, ontwerpkeuzes, deeluitwerkingen, concept-VO, concept-DO en vervolgstappen.	Alle bewoners, bezoekers, ondernemers en geïnteresseerden.	Bijeenkomsten in het Tuinstadhuis, koffiemomenten op markt of plein, toelichting op tekeningen of panelen, mondeling of schriftelijk reageren.	Informeren en reageren

*Voor de Slotermeerlaan wordt een studie gedaan naar een mogelijke herinrichting. De eerste stap is het opstellen van een schetsontwerp. Hierover is eerder niet specifiek geparticipeerd, al is uit de participatie over het plein wel inbreng ontvangen die aanleiding geven voor een studie. Of de Slotermeerlaan ook daadwerkelijk kan worden meegenomen in de uitvoering, is op dit moment onzeker. We betrekken belanghebbenden bij het schetsontwerp en communiceren duidelijk over de status van dit onderzoek.

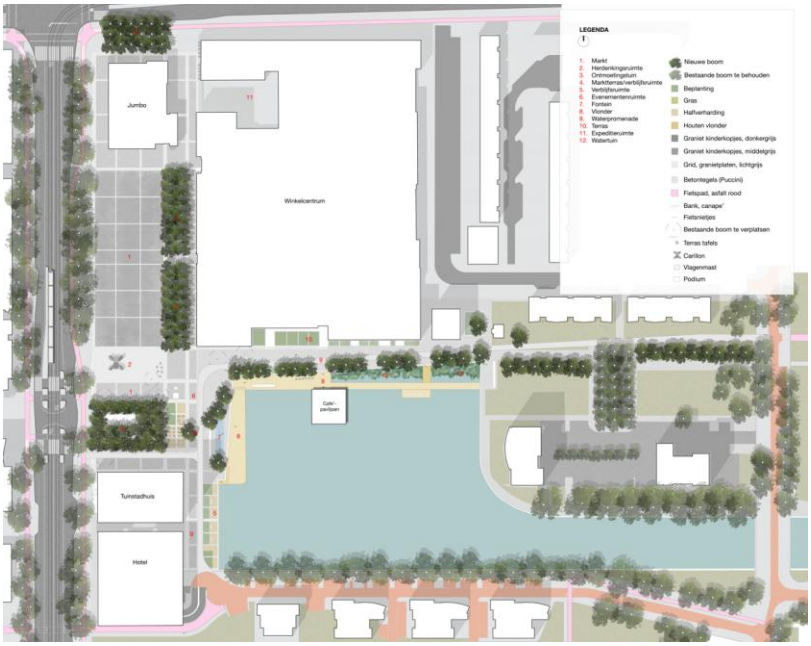
Wat staat al vast?

Bij het maken van het ontwerp is nog veel ruimte voor het meedenken door de buurt. Wel moet het ontwerp voldoen aan deze punten:

1. **Ongelijk investeren in gelijke kansen.** We willen dat iedereen Plein '40-'45 goed kan gebruiken en zich er welkom voelt. Dat geldt nu niet voor iedereen. Daarom geven we bij de vernieuwing extra aandacht aan mensen voor wie het plein nu minder prettig, veilig of toegankelijk is. Bijvoorbeeld vrouwen en meiden, jongeren, kinderen, ouderen en mensen met een beperking. Dat betekent dat we niet voor iedereen precies hetzelfde doen, maar extra investeren waar dat nodig is. Zo krijgt iedereen meer kans om prettig, veilig en zelfstandig gebruik te maken van het plein.
2. **De uitgangspunten die samen met bewoners, ondernemers en bezoekers zijn bepaald en in de concept Nota van Uitgangspunten staan:**

- We planten meer bomen, planten en bloemen. Zo komen er meer koele plekken.
- We maken meer plekken om te zitten.
- Er blijft plaats voor 150 marktkramen. We gaan onderzoeken of sommige marktkramen langs het Tanger-gebouw en rond het Vrijheidscarillon kunnen staan.
- We maken meer mogelijkheden om te spelen en bewegen. Bijvoorbeeld waterstralen uit de grond.
- De fietsroute blijft over het plein lopen, maar krijgt een ander ontwerp. We willen de snelheid van de fietsers omlaag brengen.
- We maken fietsparkeerplekken bij de toegangen van het plein.
- We plaatsen betere verlichting en maken meer overzicht.
- We maken het plein beter toegankelijk, ook voor kinderwagens en rolstoelen.
- We maken een nieuwe houten vlonder bij het water.
- We maken specifieke plekken voor tienermeiden en een plek voor jonge jongens.
- Het Glazen Huis gaat weg, maar de activiteiten krijgen een plek in 1 van de gebouwen rond het plein.

De Nota van Uitgangspunten wordt naar verwachting in november 2026 vastgesteld door het DB.



3. **Puccini handboek.** Dit is de standaard voor de inrichting van de openbare ruimte, zoals welke bankjes en prullenbakken we in de stad gebruiken. Voor Plein `40-`45 kunnen we hiervan afwijken, als we daar goede redenen voor hebben.
4. **Beleidskader Verkeersnetten.** Hierin staan regels voor de Plusnet Fietsroute die over het plein gaat.
5. **Uitvoeringsstandaard Toekomstbestendig werken aan de Openbare Ruimte (USTOR).**
6. **Regels die belangrijk zijn voor het functioneren van de markt.** Zoals het Instellingsbesluit, Inrichtingsbesluit en Marktreglement. Deze kaders kunnen worden aangepast.
7. **Technische kaders,** het moet wel kunnen. Bomen die we planten moeten bijvoorbeeld wel goed kunnen groeien.
8. **Juridische kaders,** het moet wel mogen van de wet. Er zijn bijvoorbeeld eisen aan het planten van bomen rond het water langs de Jan de Jonghkade of de bescherming van het Vrijheidscarillon als gemeentelijk monument.
9. **Budget.** Er is nu ongeveer 18 miljoen euro beschikbaar voor de herinrichting. We zoeken nog naar meer geld.

Tijdens de participatiesessies leggen we aan deelnemers uit of en met welke kaders ze rekening moeten houden.

Wat gebeurt er met uw inbreng? Hoe houden we u op de hoogte?

De inbreng tijdens de participatie wordt gebruikt voor het ontwerp. Inbreng die niet het ontwerp betreft, maar over andere onderwerpen over het plein gaan, worden binnen de organisatie belegd. Van de participatiesessies maken we verslagen. Die delen we op de WOO pagina van Plein `40-`45. Tijdens de participatie leggen we uit wat wel en niet is overgenomen en waarom niet. We vatten wat is besproken en bedacht tijdens de participatie samen in een eindverslag. Dat sturen we samen met het ontwerp naar het dagelijks bestuur, die een definitief besluit over het ontwerp neemt. Wanneer het dagelijks bestuur advies vraagt aan de stadsdeelcommissie, dan bestaat de mogelijkheid om in te spreken.

Naast de participatiemomenten, kunt u op de hoogte blijven van de ontwikkelingen via een nieuwsbrief via de nieuwsbrief en de projectenpagina https://www.amsterdam.nl/projecten/plein40-45/.

Bij vragen over de vernieuwing van Plein `40-`45 kunt u contact opnemen met de omgevingsmanager, John-Paul Zigenhorn, via 0638687061 of plein4045@amsterdam.nl

Extra ambities

We starten met het plein opnieuw inrichten. Maar we willen meer doen. Daarom hebben we extra ambities om het plein levendiger, mooier, veiliger, groener en gezelliger te maken. Een gastvrije plek voor iedereen. Overdag en in de avond. We doen bijvoorbeeld ons best voor een openbaar toilet in 1 van de gebouwen bij het plein. We willen meer levendigheid door meer cultuur of horeca. Deze extra ambities moeten we nog verder uitwerken samen met andere partijen. We willen dit doen door op 5 verschillende aspecten te letten, namelijk: afval, aanbod, levendigheid, evenementen en veiligheid.
In dit participatieplan leest u hoe u betrokken wordt bij het maken van een ontwerp voor de herinrichting van Plein '40-'45. Voor de andere ambities en plannen worden aparte participatieplannen gemaakt.